

TRIEA ILIUSTRAȚIEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

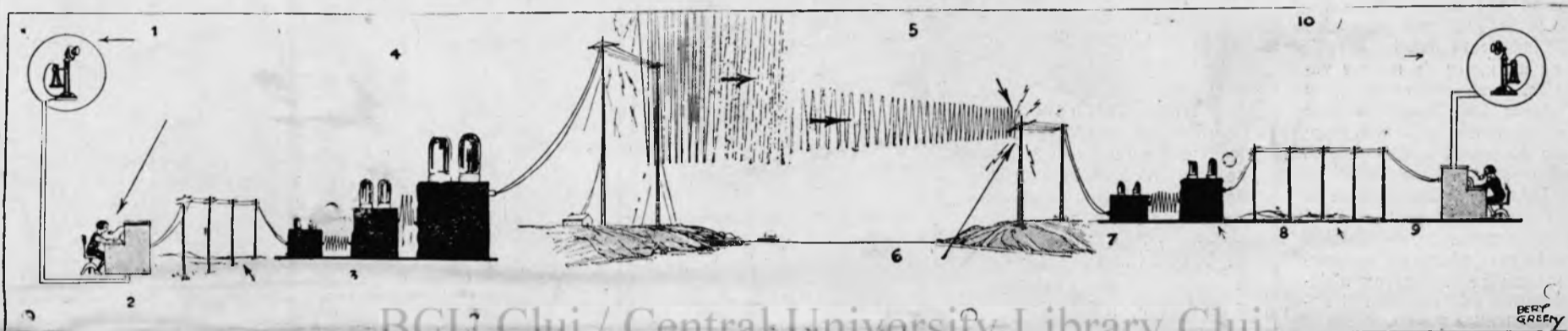
PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRAINĂTATE	Apare totdeauna Duminica	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	—	Cluj, Str. Regina Maria 36.	focși cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . Lei 130	Pentru America \$2	Editor și Redactor: J. B. Sima		
Pe un an întreg Lei 250				

PROGRESELE TELEFONIEI FĂRĂ FIR

„Nu se poate prevedea însemnătatea acestei ultime izbânzi a telefoniei fără fir“, a răspuns președintele Societății Americane de telefon și telegraf vorbind din New-York cu Sir Evelyn Murray din Londra la deschiderea serviciului telefonic transatlantic la 7 Ianuarie 1927. Pas cu pas omenirea cucerește văzduhul, și viitorul promite lucruri înspăimântătoare față de trecut.

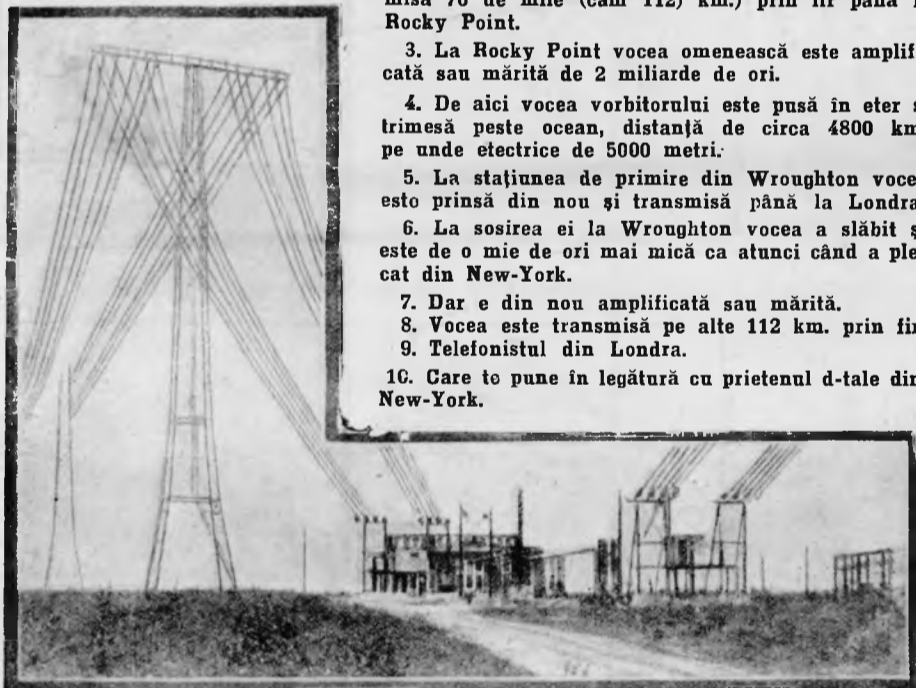

Vorbirea telefonică între Londra și New-York. D-l W. S. Gifford (cu aparatul telefonic în mână), președintele Societății Americane de telefon și telegraf în timpul conversației cu Sir Evelyn Murray din Londra. Impună cu d-l Gifford să vadă stând la masă experții cu ajutorul cărora eterul atlantic a fost cucerit și suna vocea omeniești.

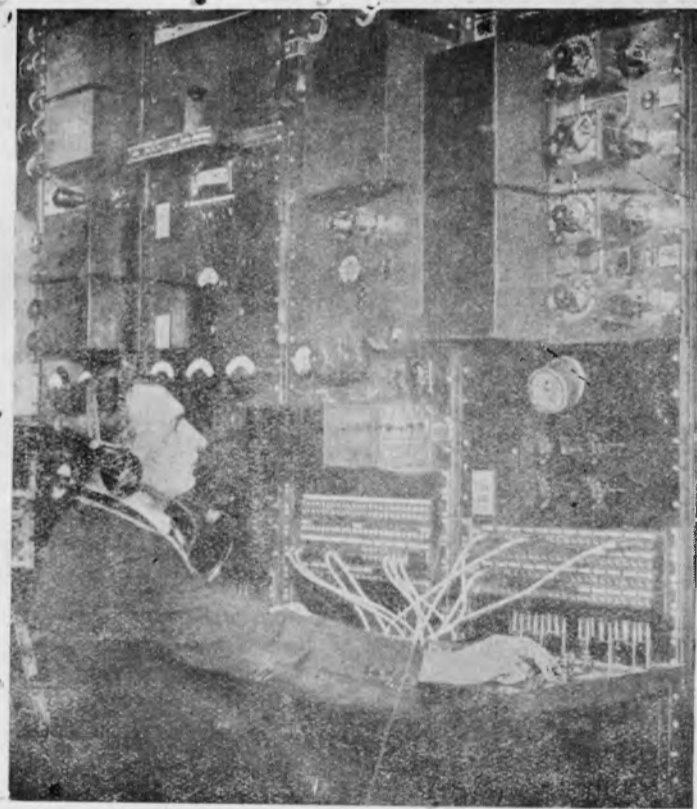

EXPLICAȚIA DIAGRAAMEI

1. Vocea celui care vrea să vorbească din New-York ajunge la centrala interurbană.
2. Dela stațiunea interurbană vocea este transmisă 70 de mile (cam 112) km.) prin fir până la Rocky Point.
3. La Rocky Point vocea omenească este amplificată sau mărită de 2 miliarde de ori.
4. De aici vocea vorbitorului este pusă în eter și trimisă peste ocean, distanță de circa 4800 km. pe unde electrice de 5000 metri.
5. La stațiunea de primire din Wroughton vocea este prinsă din nou și transmisă până la Londra.
6. La sosirea ei la Wroughton vocea a slăbit și este de o mie de ori mai mică ca atunci când a plecat din New-York.
7. Dar e din nou amplificată sau mărită.
8. Vocea este transmisă pe alte 112 km. prin fir.
9. Telefonistul din Londra.
10. Care te pune în legătură cu prietenul d-tale din New-York.

Stațiunea dela Rocky Point, Long Island (New-York) pentru primirea și transmiterea peste ocean a vorbirilor telefonice.

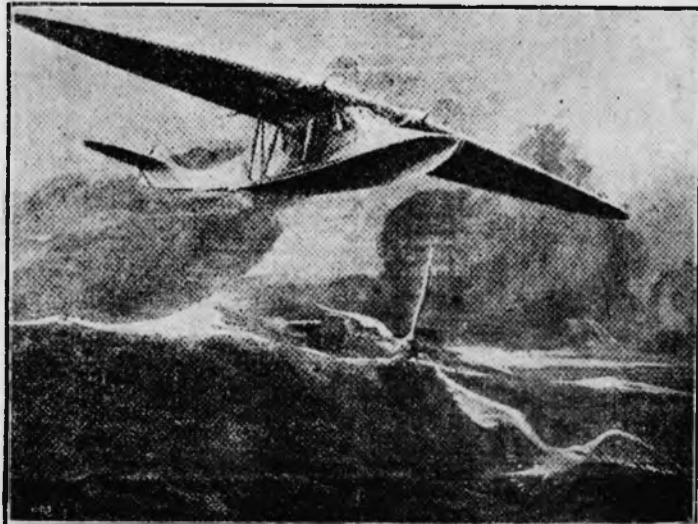
Centrala telefonică din Londra pentru primirea și transmiterea vorbirilor telefonice cu New-Yorkul. Vorbirea costă 1000 lei pe minut.

O NOUĂ INVENȚIUNE ÎN AERONAUTICĂ

Un motor fără cilindri.

CEA mai nouă invențiune, invențiunea d-lui L. V. Stevens, care promite să revoluționeze întreaga lume aeronautică, dând omenirii aparatul după care mințile inginierești și serviciile tehnice ale tuturor țărilor să luptă de atâta vreme, a fost în fine demonstrată și expusă experților după o intensivă muncă în secret de 14 ani.

Mașina sau noua invențiune se bazează pe un nou principiu de rotație, cu totul necunoscut până acum; și să susține că mașina nu mai e un experiment ci o invențiune demonstrată și dovedită.

Ușor de purtat. — Motorul Stevens, tipul văzut în ilustrația de mai sus, are 200 HP și cântărește mai puțin de 45 kgr. putând fi purtat în spate sau într'un cuferăș de mână. Să spună că fabricarea lui costă numai 38 dolari 60 cents (circa 6500 lei).

Prima demonstrație publică și internațională a noului motor va avea loc în primăvara asta—așa spun inventatorii—printr'un zbor preste ocean la Paris și înapoi fără oprire sau aprovizionare.

Zborul să va face cu un aeroplan tip Cairns C-1 și va avea 4 motoare „Stevens“ de câte 500 HP. Motorul, deși are o unitate de putere de 500 HP, nu cântărește decât 58 de kgr.

Zburarea stă sub auspiciul Sindicatului de ingineri și experți din New-York și e finanțat de bogătașii americani. Zborul să va începe îndată după terminarea aeroplanului și îndulcirea stărilor atmosferice pe Atlantic în primăvara aceasta.

REALITATEA FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINICĂ, 27 MARTIE 1927

Variațiile moralei

Dacă intri neanunțat în camera unei doamne, pe care o găsești într-o robe de chambre foarte decentă, și fără multă ceremonie așezându-te lângă ea îi atingi din nebagare de samă gamba, nu numai că săvârșești o cumplită impoliteță dar gestul tău va fi considerat ca imoral. Doamna, cu gesturi pudice, se ve scuza că o găsești într-o haină nepotrivită și te va fulgera cu privirea sau poate chiar te va admonesta, că ai avut nerușinarea să-i atingi piciorul.

Seara la bal vei găsi pe aceeași doamnă îmbrăcată foarte aproximativ, cu un metru de mătase vaporoză și trei metri de piele goală. Acum însă nu-și va cere nici-o scuză pentru costumul socotit foarte decent. Îi faci un mic și îndemnător salut, ea se ridică cu mișcări feline, o strângi violent la piept, și în tactul repezit al unei melodii nedeslușite încep bătaile bolnave în care picioarele se amestecă, mânele se strâng convulsivitate, corpurile se contopesc și dorințele se identifică.

Acest act afrodisiac este socotit însă drept moral și decent.

Dacă intrând la tine acasă îți vei găsi nevasta sau fata în brațele unui necunoscut, vei face un scandal enorm, că intolerabila obraznicie a nepotitului musafir ultragiind morala, a tentat la violarea castității.

Și tot tu, îți duci nevasta sau fata la balul dat în folosul văduvelor neconsolate și privești cu ochi surâzători și plini de bunăvoință cum o sumă de necunoscuți le strâng pe rând în brațe, le șoptesc cuvinte impertinente și le frământă pe parchetul lustruit. Dar, pentru că acest sport se face în tactul muzicii și în lumina scilpitoare a becurilor multiplicare anume pentru acest spectacol, îl găsești moral și decent.

Funcționarul pârliț și flământ, care, pentru a-și hrăni familia, condamnată la foame cronică din pricina salariului insuficient, primește mulțumiri pecuniare dela cetățenii trecuți prin biuroul său, este socotit ca incorect, cu moralitatea dubioasă, și când este prins asupra faptului, condamnat de codul penal.

Deputatul, politicianul sau ministrul, care solicită și primește „șperț”, care trafic de influență sau diferite permise de export, este dat ca exemplu de abilitate, considerat drept om inteligent care știe „să se învârtească”, iar fapta lui nu supără nici morala, nici codul penal.

Fata înșelată de sentimentalismul declamat de un fante fără suflet, când calcă alături de cărare hotărâtă de morală, ajunge o femeie pierdută, supusă oprobriului public și împinsă, fără mijloc de scăpare, în brațele prostituției oficiale sau clandestine, atunci când bestia masculină o părăsește. Ea, din clipa când fapta ajunge cunoscută, este socotită drept o imorală.

Fantele scârboș, adevăratul vinovat, își urmează neturburat dru-

mul în societate și cu cât seamănă pe acest drum mai multe victime, este socotit un... cuceritor și nu o canalie. El nu este imoral, sau cel puțin nu este tras la răspundere.

Când lucrătoarea din fabrică, pentru ași complecta mijloacele de subzistență insuficiente, se dă pentru bani celui ce-o poate plăti, este arătată cu degetul ca „imorală”.

Când doamna din societatea mare sau mijlocie, care nu suferă de foame nici de frig, ci numai de lipsa unor toalete costisitoare, găsește bani la un bogătaş oarecare, în schimbul unor... grații fizice, ea nu este pusă în rândul celor ce-și vând corpul, continuă a frec-

venta aceiaș „lume bună”, ba poate uneori este invidiată, dar niciodată nu i-se refuză un loc în societate și nu i-se spune cu voce tare că a ultragiind morala.

Exemple se pot multiplica la infinit, în toate împrejurările și în toate păturile sociale.

Morala, așa cum se prezintă, sau mai bine zis cum se practică, fiind atât de elastică și atât de relativă, nu e nici-o mirare că zăpăceala socială este așa de uriașă.

A căuta astăzi linia de demarcație între moral și imoral este o încercare de nebun și tocmai pentru aceasta, nefericiții care se ridică violent împotriva acestei flexibile morale sunt considerați ori oameni „originali” cu idei subversive, ori sunt îndreptați pur și simplu către casele de sănătate.

Paiul din ochiul nostru și bârna din ochiul lor

În timpul din urmă țara noastră a fost atacată aproape de toată presa străină.

Dușmanii noștri interni și externi s'au aruncat asupra poporului român ca niște adevărate fiare de pradă, scuipând otravă din toate direcțiile și utilizând în ele în mai multe cazuri cuvinte prea puțin delicate.

O avalanșă întreagă de injurii perfide și de acuzații neintemeiate s'a năpusit asupra poporului nostru de plugari cinstiți, ca o lăvăină care nimicește totul în calea ei.

Dar adevărul, ca un far luminos pe-un întins de mare, nu s'a întunecat câtăș de puțin și strălucește triumfător deasupra țării, împrăștiind razele maiestose în toate direcțiile lumii.

Dușmanii neputincioși, pigmei infami, scrășnesc din dinți în sângerași și-și mușcă unghiile de ură și de durere, în neputința lor.

Fiecare individ, fiecare popor își are calitățile și defectele sale.

Așa și poporul nostru.

Oamenii morali au datorința slăntă de a lupta pentru încurajarea calităților cât și pentru combaterea defectelor, și dacă interesele obștești o cer, fără să se aleagă modalitățile și nici mijloacele de execuție.

Fără nici o teamă de răspundere și fără nici un gând ascuns îndrăsnim să afirmăm la acest loc că, aproape nici un popor de pe suprafața globului pământesc nu este bârfit în fața lumii civilizate în mod atât de nedemn și laș ca și poporul nostru, pentru motivul că a îndrăsnit să se bucură de o unitate națională meritată și a cutezat să se scuture de jugul pe care l-a purtat timp de un mileniu.

Dacă s'au furat la noi 10.000 de lei, a doua zi străinătatea tipă ca din gură de șarpe, că jumătate din vesteria țării a ajuns pradă pe mâinile hoților.

Dacă te isbești involuntar cu cotul de vre-un evreu cu pântecul mai pronunțat, a doua zi „presa mondială” (înțeleg aceea care e subvenționată de Moscova și Budapesta) urlă în toate direcțiile lumii cu litere de o schioapă ieșite din tiparnițe moderne și prin titluri înfiorător de sensaționale. „Pogromuri în România”, „Mii de morți”, sau „Huliganii sorb sânge”...

Țările străine și deținătorii finanței internaționale alarmați de „revoluția noastră internă”, o presc creditele, mărfurile se scumpesc, cumpăna valutei balansează și viața devine insuportabilă.

Urmările, firește, se răsfrâng asupra întregii țări, iar obștea: țărănul și noi intelectualii salariați, fără deosebire de naționalitate și credință, răbdăm aceste neajunsuri și ne bucurăm dacă într-o țară atât de bogată cum e a noastră, putem câștiga un codru de pâine, ca să ne potolim foamea.

Diplomații noștri sunt nevoiți să alerge cu pălăria în mână în fața guvernelor străine și să demintă categoric, regretând situația creată țării noastre de aceste sfruntate neadevăruri.

Avem înainte cazul recent cu scrisoarea d-lui prim-ministru Averescu adresată președintelui unei comunități evreiești din Statele-Unite.

E cea mai eclatantă dovadă.

Nu este echis să ne trezim azi mâne cu noui inspecitori internaționali salariați de Soviete, cari vor încerca să ancheteze pe teritoriul român, dar în realitate să întreprindă adevărate acțiuni de spionaj.

Noi avem două categorii de dușmani: interni și externi.

Îi cunoaștem și pe unii și pe alții.

Toți caută să ne paralizeze, să ne otrăvească, să ne sugă seva pământului, să sfășie țara și să ne stoarcă bogăția mai avânt ca pe-un burete.

Dar în fața voinței de fier a poporului nostru de opincari, rămân neputincioși și svârcolirile lor zădarnice.

Cu toate acestea pentru a se ajunge la o situație normală și pentru a se putea recăștiga un prestigiu nestirbit în fața străinătății, cu care poporul nostru trebuie să ia contact, căci ne cunoaște prea puțin și pentru a putea stabili valoarea noastră morală și materială, datorita guvernului etse să pună capăt acestor stări de lucruri.

Dușmanii interni prinși în flagrant vor trebui pedepsiți cum se cuvine, dând astfel exemple de cinste în fața întregii națiuni, iar pentru a astupa gura dușmanilor externi de rea credință, trebuie să se înființeze pe lângă fiecare consulat servicii de contrapropagandă, mai temeinic organizate, decât acelea de până acum.

Aceste servicii vor arăta străinătății că în țara noastră nu este numai destrăbălare, ci și o lecută de cinste și că avem și astfel de instituții cari pot concura cu multe altele similare din țările străine.

E timpul ca dușmanii inversunați să privească și la bârna din ochiul lor, nu numai la paiul din ochiul nostru.

CAUTĂM

Vanzători și plasatori ai ziarului nostru precum și achizitori de abonamente în toate orașele și satele din țară pe lângă un bun rabat.

Cei interesați să ne scrie și le trimitem condițiunile.

«Realitatea» politică

RATIFICAREA BASARABIEI

Bolșevicul: „Fie pâinea cât de rea tot mai bine în țara mea!”

„LIBERTATEA PRESEI DE MÂINE.”

„La Camera s'a depus proiectul de lege al presei”
—Ziarele.

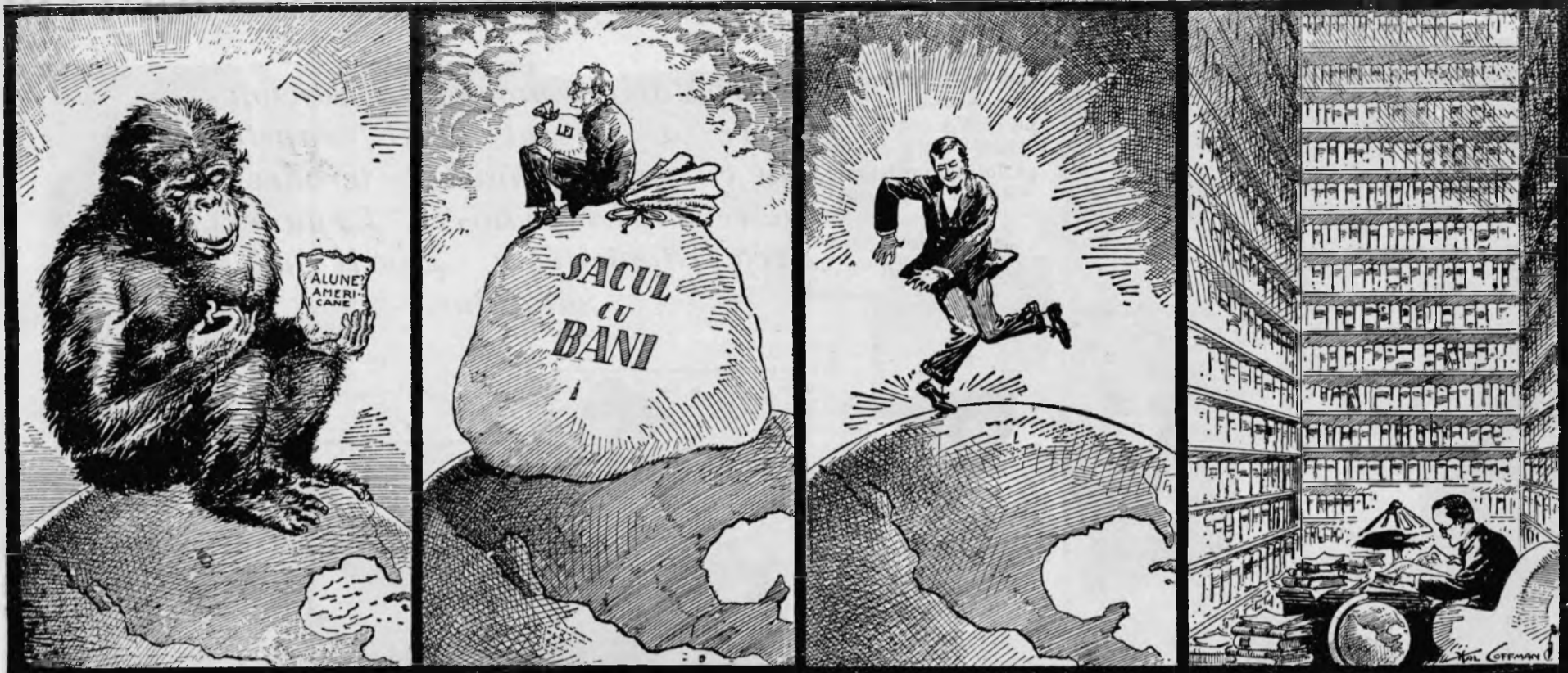
VENITELE STATULUI DE PE BEUTURI

(„Lumina Satelor”)

Țărănul: „Stai Drace—ți-a căzut un ban din sac.”

Dracul: „Lasă-l; e venitul Statului din beuturile spirtuoase pe anul trecut.”

CEASTĂ ilustrație ca și cele publicate în numerile anterioare, la acest loc și pe această pagină, intenționează să provoace cititorilor gânduri și să-i îndemne la activitate, seriozitate, muncă și progres.

Ceeace face pe cineva să înainteze, să ajungă la succes, să treacă pe dinaintea altora, să-și atingă scopurile propuse, este GÂNDIREA.

Ideea formată de alții, adoptată și apoi uitată, n'are nici-o valoare pentru omul care vrea să ajungă ceva în viață. Ideile noi, ideile originale, sunt tot așa cum sunt invențiunile; invențiunea telefonului bunăoară nu s'a CUMPARAT dela prăvălia cu vechituri. A fost ideea ORIGINALĂ a unui individ, care a cutezat să GÂNDEASCĂ în direcții pe care alții le-au socotit nevrednice de gândirea lor.

Locomotiva a fost inventată pentru că inventatorul a CUGETAT că omul trebuie să meargă mai repede dela un loc la altul. Așisderea aeroplanul: cineva s'a GÂNDIT că deoarece păsările zboară de ce n'ar PUTEA face asta și omul?

Am putea înșira și înmulți argumentele în favoarea importanței GÂNDIRII. Oamenii suferă din lipsă de gândire. De fapt cele mai multe nenorociri și suferințe ale omenirii se datoresc LIPSEI de gândire. Minte omului este veșnic ACTIVĂ. Încearcă să o oprești în loc un singur moment; nu vei putea. Minte este cel mai de valoare. Dor cu care omul a fost înzestrat.

Omul se poate lipsi de vedere, de de auz, de picioare, de mâini, de puterea graiului și de alte mădulare—dar de MINTE nu. Oricine ar fi în stare să le deie pe toate acestea în schimbul minții. Nimic n'are omul mai de valoare ca PUTEREA sa de GÂNDIRE. Este cel mai mare dar al omului.

Și cu toate acestea majoritatea oamenilor nu prea fac folos de acest tezaur prețios.

A trebuit să treacă 60 de veacuri lungi și obositoare ca omul să se gândească la puțința luminei electrice, forța motrică, la puțința de-a sbura, de-a călători cu iuțeli fulgerătoare dela un loc la altul, de-a se urca în văzduh și de-a coborî în fundul mării și o mie și atâtea de alte îmbunătățiri ale veacului nostru, cari nu sunt cine știe ce taine ascunse, ci pur și simplu rezultatul gândirii.

FIECARE om poate să fie un inventator. Omul n'are nevoie să inventeze noi planete, noi lumi sau noi materii. TOATE acestea există, și omul

Privește cele patru figuri din ilustrația de mai sus. Întreabă-te în care clasă te găsești. Aceste sunt:

Maimuța cu punga de alune americane, sgârcitul cu sacul de bani, nebunul cu dansul în picioare și omul cu înțelepciunea în cap. Fiecare din cei patru se crede pe vârful lumii. Pe maimuță o interesează alunele, pe sgârcit aurul, pe nebun dansul și pe înțelept înțelepciunea.

n'are decât să se gândească la îmbunătățirea lor. Terenul de invențiune al fiecăruia dintre noi este acasă la dânsul. Aceia care călătoresc pe la sate sunt adesea surprinși de lipsa de gândire a sătenilor noștri; acelaș sistem de garduri care a existat din moși strămoși, există și astăzi; acelaș fel de vraniță, acelaș fel de cotețe, de cocine, de cuște pentru păsări, acelaș tip de grajduri cu aceleași inconveniente ca și acum 6 mii de ani.

Scriitorul a fost cuprins de mirare, mai în toamna trecută, trecând prin o comună din județul Năsăud, pe ale cărui străzi, noroiul era până în genunchi și oamenii priveau numai pe ferestre la chinul bieților trecători. La o depărtare de 500 metri, stăteau așezate maiestros una peste alta pietrele, puse acolo de acum poate 100 de mii de ani, tocmai pentru ca să se facă cu ele șoselele și străzile aceluia care aveau să locuiască pământul. Nu e vorba de ori și ce pietre: erau TABLE așezate una peste alta ca coalele de hârtie.

Tot ce lipsea în această comună—și am putea spune în zece mii de comune din România—era GÂNDUL că aceste pietre trebuie ridicate și așezate pe ulițele noroioase. Lipsea gândul, și lipsea omul.

Acelaș lucru se vede la orașe: lipsă de gândire. Oamenii se căznesc cu lucruri primitive când puțină gândire le-ar îndulci mult sarcina la care sunt puși.

Ilustrația de mai sus se ocupă de „VÂRFUL LUMII“. Fiecare din noi își închipuie că stă tocmai la vârf. Fiecare își are idealul său, ambițiunile sale și crede că vârful lumii sale este realizarea dorințelor către care aspiră.

Idealul copilului, până e mic, este o pușcă de orice calibru, un butoi de bonboane, un câine care să bată pe toți ceilalți câini, un ciocan, un briceag, un cărucior pentru vară și o sanie pentru iarnă dar NICI O ȘCOALĂ. El se simte

pe vârful lumii FĂRĂ CARTE, și se simte fericit.

Zece sau 15 ani mai târziu privirea îi este furată de vre-o iubită încântătoare, și crede că cu dânsa s'ar găsi tocmai pe vârful lumii și poate chiar mai sus cu ceva. Prea adesea el învață că s'a înșelat prin propriile sale greșeli.

Ambiția omului, adevăratul vârf al lumii pentru dânsul, depinde de educația sa, de starea sa fizică, de vârsta sa, de rezerva energiei pe care o adună și de mediul în care se dezvoltă. Ceea ce suntem sau VREM să fim depinde de părinții noștri, de noi înșine și de mediul în care ne dezvoltăm.

În deșeurile Africii omul nu ar putea avea aceeaș ambiție pe care o poate avea în alte părți ale lumii. Nimic nu se găsește acolo care să-l provoace la gândire.

Pe de altă parte nașterea sau creșterea în casa unui milionar nu acordă nici barem posibilitatea unei ambițiuni. Lingșirile tinereții, hani care stau la dispoziție din prisos și fără de nici o muncă, mulțumirea oricărei dorinți sau plăceri, sunt cei mai mari dușmani ai omului și-i omoară orice inițiativă și ambițiune.

Adesea, bătrânii, cari au trecut prin viață fără să poată cunoaște lucrurile în adevărata lor lumină și valoare, stăruie și țin: cu amândouă mâinile la avere care nu le mai folosește nici la realizarea ambițiunilor acum veștezite și nici pentru procurarea plăcerilor care au devenit o scârbă. Figura a doua din ilustrația de mai sus îi zugrăvește bine. Bătrânul care nu are decât câțiva metri până la groapă ține la avere cum ține omul care vrea să cadă dela o înălțime oarecare și s'a prins de-o prăjină sau de un obiect. Pentru omul bogat „vârful lumii“ este vârful sacului cu bani. Prin „bogat“ se înțelege orice om sgârcit. Sacul poate să fie mic sau po-

te să fie mare, depinde de împrejurări. Ambițiunea cu diferitele ei „vârfuri ale lumii“ se ridică dela ridicola stare a inexistenței până la cea mai înaltă treaptă a gloriei omenesti.

Pentru mulți vârful lumii sau treapta mai înaltă a ambițiunei este lipsa grijurilor plus plăcerile obișnuite. Cei mai mulți se mulțumesc cu vârful lumii care constă din lipsa grijurilor, vieții ușoare și prisolul stomacului.

Cea mai importantă figură din ilustrația de mai sus este figura a patra. Acesta e omul în biblioteca sa. El este de fapt înconjurat de rafturi și cărți, și s'ar putea spune că este dedesubtul lumii în loc de-a fi pe vârful ei. Dar în fapt și adevăr omul care stă pe vârful lumii este omul care își înmulțește cunoștințele sale adăugându-și la cunoștința sa cunoștința altor oameni întrebându-i pe ceea ce știe înspre binele omenirii.

Din fericire mii de oameni își devotează astăzi viața și timpul studierii problemelor lumii. Aceștia muncesc disdedimineață până noaptea târziu, studiind stelele din Observatoarele astronomice, pătrunzând tainele fizicii și naturii, chimiei, electricității și atâtea alte probleme încurcate a căror deslegare îmbunătățesc soarta milioaneilor de oameni care se bucură de ele fără să le aprecieze.

Legile fizice ale naturii cauzează ca lumea să se învârtă, parcurgându-și drumul bine definit în jurul soarelui. Puterea acestor intelectuali superiori, lucrând neîncetat, fac ca lumea să se INVÂRTE, să se ridice și civilizația să progreseze.

Maimuța este mulțumită cu săculețul ei de alune. Alunele sunt vârful lumii pentru ea. Atâta e tot ce ea știe.

Sgârcitul cu sacul său de bani este mulțumit. El nu e decât o maimuță sub alt nume cu un coșuleț de alune. Minte sa este concentrată asupra alunelor de aur pe care nu le poate mânca.

Dansatorul din figura a treia are în PICIOARE ceea ce ar trebui să aibă în CAP: activitate...

Când a apărut primul automobil pe stradă, privitorii și-au bătut joc de conducători și i-au sfătuit să-și caute un cal. Dar inventatorii automobilului au smuls calul din mâinile omului.

Din fericire pământul este rotund, astfel că ori în ce loc te-ai găsi pe dânsul ești pe vârful lumii. Fiecare loc e la fel de înalt.

Lucrul care te preocupă este pentru tine vârful lumii. Sfatul unui învățat ne spune: „Ferește-te de rușine, dar nu căuta mărime—căci mărimea costă mult.“

SĂRBĂTORIREA CELUI MAI MARE CĂLĂU AL FRANȚEI

Regina Maria Antoinette în drum spre ghilotină — una dintre cele mai distinse victime regești și ale aristocrației executată de călăul Sanson.

EA mai curioasă sărbătorire se plănuește la Paris. Este sărbătorirea morții lui Charles Henri Sanson, faimosul călău al Domniei de Teroare, originalul operator al ghilotinei.

Sub experta manipulare a ghilotinei acest individ a retezat 1300 de capuri între 10 Iunie și 5 August 1794, care era culmea teroarei. Printre cei executați se găseau unii dintre cei mai nobili, mai isteți, mai drăgălași, deștepți, spirituoși și stricați oameni ai Europei.

Franța era îmbătătită de sânge. În cursul perioadei revoluționare 3918 capuri au fost retezate numai în Paris. Irana ghilotinei era rechiziționată din toate clasele, dela rege și regină până la cel mai înfocat revoluționist.

În fine însuși Robespierre, cel mai mare terorist al revoluției franceze, împreună cu alți șapte conducători ai teroarei au fost executați în timp de 24 ore, iar alții 105 urmași sau aderenți ai lor au fost ghilotinați în timp de trei zile după ghilotinarea celor dintâi, punând astfel capăt și culmei dramaticei domnie de teroare.

Sanson are cinstea de a fi retezat cele mai nobile și multe capete omenesti, și de aceea se manifestă dorința unei sărbătoriri a celebrului Sanson. Toate rămășițele ghilotinei și carierii de călău a lui Sanson vor fi adunate și aranjate într-o expoziție la Paris. Se pregătește banchete, la care oamenii de știință, istoricii și autorii vor expune neobișnuita carieră a lui Sanson.

Apașii și criminalii Parisului au și început să așeze mici ghilotine roșii cu care să ornamenteze pivnițele și localurile de petrecere cari sunt frecventate, și tocmai acei care au cele mai mari șanse de a sfârși cu grumazul pe ghilotină, fac cele mai multe glume pe socoteala ei.

Ghilotina în miniatură se poate vedea ca o decorație pe la toate cluburile și ceaiurile societății distinse. Pe unele se poate vedea această inscripție: „O cură garantată pentru durerile de cap“.

Revoluționarul călău, Sanson pe care Parisul se pregătește să-l săr-

Cuțitul primei ghilotine întrebuițat de către Sanson, și barda pe care o întrebuițea atunci când cuțitul ghilotinei nu isprăvea destul de repede.

Capul Mariei Antoinette pictat de Tussaud îndată după decapitare. O asemănare fără pereche a nefericitei Regine care va fi expusă la expoziția lui Sanson.

bătorească, are una dintre cele mai romantice și înspăimântătoare istorii Familia Sansonilor a ocupat postul de călău șapte generații de-a rândul, în cursul cărui timp 15 membri ai familiei au ocupat postul de călău. Postul era un fel de moștenire a familiei.

Primul călău din familie a fost Charles Sanson, care a ocupat postul în 1688, pe vremea regelui Ludovic al XIV-lea. Charles era un ofițer în armata franceză, și să trăgea dintr-o familie nobilă dar era un tânăr sălbatic. Familia avea o veche tunică a armelor cu inscripția: „Sanson“, care însemna: „Fără șgomot.“

Un țigan a profețit odată că tânărul Sanson are să-și omoare unchiul și pe cel mai bun prieten. Nu peste mult tânărul a căzut într-o dragoste nebună cu fiica călăului. Călăul însă n'a voit să consimtă la căsătoria fiicei sale decât pe condiția că Sanson să primească postul sanguin, pe care sălbaticul tânăr l'a primit cu plăcere. În urma acestei căsătorii el a fost obligat să părăsească armata. Mai târziu datorită i-a impus să torture și să execute pe unchiul său și pe cel mai bun prieten pe care l'a avut, Paul Bertaut, care intrase în armata Briganzilor.

Sanson locuia într-o casă veche, din Paris, în formă de turn, în vârful căreia era un fel de stâlp sau roată învârtitoare către care criminalii erau cusuți cu cuie prin urechi și chinuți câteva zile înainte de execuție.

Sub vechea monarchie persoanele acuzate — adesea nevinovate — erau supuse unor torturi draconice. Sansonii devenira vestiți și experți în această dure-roasă meserie. Nicolae

Sanson, al doilea din familie să ocupe postul de călău, a fost însărcinat de regele Ludovic al XV-lea cu executarea lui Damiens, care încercă dar nu-i reușise să-l asasineze. După ce Damiens fu torturat în butuc și cizme de lemn, călăul i-a făcut mai multe sfășieri în piele în care se turna olei și untură fierbinte.

Damiens a fost torturat mai multe zile într'un butuc anume și cizme de lemn, corpul i-a fost sfășiat și în rana deschisă se turna olei și untură fierbinte. În fine el fu legat de o roată și la fiecare mână și picior a fost legat câte un cal pentru al despică în patru părți.

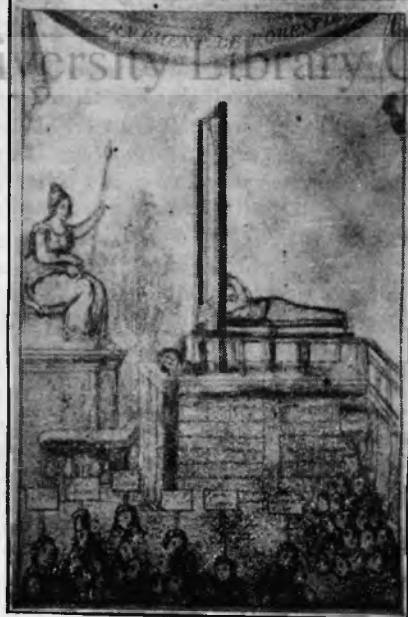
La început caii nu l'au putut despică. S'a constatat că Damiens avea un fizic excepțional. Atunci Sanson a luat barda și a despicat închieturile corpului și caii au terminat opera de execuție.

Metoda obișnuită de executarea

Sărbătorirea morții lui Sanson care a retezat 3918 capete în cursul „domniei de teroare“ a revoluției franceze. Expunerea rămășițelor curierii sale sanguine.

Călăul Sanson (cu mâinile pe ghilotină), oficiază la executarea lui ROBESPIERRE, executare care a pus capăt „teroarei“.

O îngrozitoare caricatură din ziua lui Sanson, sugerând că după ce a ghilotinat pe toți ceilalți trebuia să se fi ghilotinat și pe sine.

unui criminal sub vechiul regim era de a-l rupe pe roată. Înainte de a ajunge pe roată, victima era supusă scaunului torturilor: cizmelor de fier, „curei de apă“ (băgare în apă fierbinte apoi roce și invers) și apoi torturile corporale prin bătăi, frigări de fier infocate, ș. a. În urma acestora victima era legată pe o roată și mădulele smul-

grumazul. La un timp circula legenda că un anume nobil care ingenuchiase pe eșafod îl întreabă pe Sanson, când are de gând să-i rezezeze capul. Sanson a răspuns:

„S'a și făcut, monsieur. Mișcă-ți puțin umerii și vei vedea.“

Nobilul și-a mișcat umerii și capul său, care era retezat cu câteva momente mai înainte, a căzut la pământ.

În ciuda postului înfiorător pe care îl ocupau Sansonii es spune că aceștia erau indivizi foarte distinși și umani atât cât meseria le permitea. Ei susțineau că legea este brutală și făceau tot ce puteau pentru ameliorarea cruzimilor cari nu erau strict necesare. Câteodată când criminalul era osândit la moartea pe roată, legea putea să-i indulcească moartea prin aceea că autoriza strangularea criminalului, pentru a-i indulci suferințele. Se spune că Sansonii obișnuiau să se folosească de ștreang și atunci legea nu-i autoriza s'o facă.

Charles Henri Sanson, călăul revoluției, era din a 6-a generație a familiei sale. Postul i-l'a ocupat fiul său, Henri Sanson, care a oficiat în prima parte a secolului al 19-lea în timpul vestitului detectiv Vidocq, și a fost urmat de fiul său. Prin acest din urmă familia s'a sfârșit, în partea bărbătească. La 1863 ultimul Sanson a publicat memoriile familiei.

Pentru fiecare decapitare sau execuție, Sansonii primeau o anumită sumă fixă, și dacă ne gândim că în vremile de atunci scopol legii era să pună câți mai mulți oameni la moarte, venitele lor erau enorme. La un timp familia Sansonilor ocupa cea mai frumoasă casă în mijlocul Parisului. Viața socială a Sansonilor era mărginită, și oricine se căsătorea în familie, trebuia să-și ia rămas bun dela societate.

(Citiți urmarea în pag. 6.)

PRIMEJDIA ODIHNEI PREA MULTĂ

Sclavii egiptenilor, care munciau din greu și ore lungi, efectuând lucrul Egiptului, în timp ce Egiptenii însăși leneveau pe ici în colo. Când veniră trupele grecilor, sub Filip Macedonianul, egiptenii au plătit pedeapsa leneviei prin intrarea lor în jugul grecilor.

Mașinile moderne sunt sclavii generațiunii noastre care ne amenință cu ruina după cum robii din vechime au ruinat pe Romani și Egipteni.

DECANUL unei universități, nu vă spunem care, a publicat mai dăunăzi o carte interesantă sub numirea de: „Amenințarea odihnei sau timpului liber.“ Cartea expune pe larg, și cu argumente bine întemeiate, că odihna prea multă sau timpul liber în loc să fie o binecuvântare prețioasă tinde la ruina civilizației moderne. Teoria pe care se bazează această afirmație susține că majoritatea oamenilor cari dispun de timp liber nu știu cum să-l întrebuințeze. Citim textual:

„Cea mai mare primejdie care amenință omenirea este timpul liber nelimitat, neorganizat și nestăpănit al generațiunii care să bucură de cea mai mare răsplată a tehnicii care s'a abătut asupra veacului nostru. Crimele care abundă astăzi în toate națiunile și la toate rasele se datoresc lipsei de ocupație a unor oameni care ar putea fi întrebuințați înspre binele lor și al colectivității. Legile diferitelor țări și propaganda făcută împotriva lucrării prea multă este falsă întru cât tinde să reducă întrebuințarea forțelor fizice la lucruri folositoare. Forțele fizice sunt asemenea aburului unei locomotive care are nevoie să fie cotnrolat și uzat.“

Mereu auzim strigătul împotriva oamenilor „pierde-vară“; și „tălharul timpului“ numai este socotit criminal ci o demnitate națională și internațională.

Este departe de noi să dorim omului o muncă din noapte în noapte. În țările civilizate, în care cultura și cunoștințele tehnicii moderne au înaintat nestingherite, omul este asemenea celui care a scăpat din închisoare; el este liber, dar nu știe ce-l așteaptă. Răul care îi este înainte poate să fie mai mare ca răul pe care l'a lăsat înapoi.

Cartea amintită arată cum mintea neocupată a omului spionează asupra lui în mai mult de o mie de chipuri. Șampionii fotbalistilor și boxerilor sau stelele filmelor cinematografice care ne procură plăcerea de o oră sau două sunt răsplățiți cu milioane. Noi alergăm dela teatru la băi și dela băi la teatru și iarăș la scenele fotbaliste sau luptele de tauri, sau alte distracții ale vieții moderne. Răsfoim ziarele și revistele, dar ele nu sunt deajuns ca să ne umple noul și nefirescul gol din viețile noastre, iar ispita se prezintă ca Maria fecioară ca să ne întoarcă spre plăceri nevinovate. Se ridică reformatorul și ne oprește, dar înzadar; el nu ne oferă ceva mai bun pentru ceace vrea să ne ia. Viața noastră modernă a intrat într'o fază nouă.

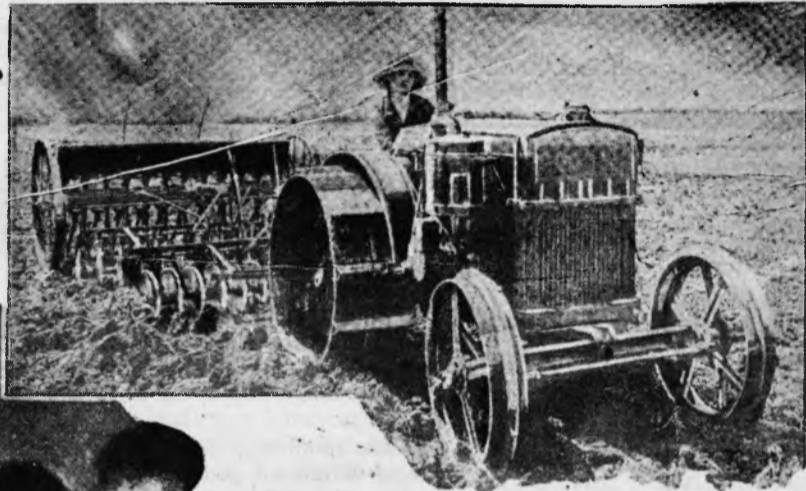
Munca este de obicei considerată ca un blestem aruncat asupra lui Adam. Observăm cum în cursul veacurilor câțiva indivizi au știut să se ferească de acest blestem.

Egiptul este o însemnată pildă a istoriei care ne arată cum o națiune puternică și virilă poate fi ruinată prin prea multă odihnă, lenevie și prădare de timp, provenită din faptul că toată munca lor era făcută de către sclavi. Egiptenii mai de vreme erau energici, au luptat mai multe lupte crâncene, și-au supus națiunile vecine, le-au făcut sclavii lor, obligându-le cu îndeplinirea a tot ce era dorința lor. Dar odihna și lenea i-a ruinat și atunci când au venit armatele bine disciplinate a lui Filip Macedoneanul, a-

lacând armatele egiptenilor, alcătuite în cea mai mare parte din robii și sclavi, egiptenii au plătit-o scump. Ei fură cucerii. Tăria unei națiuni este în puterea ei de muncă; puterea ei de activitate, de producție, de spirit și de energie.

Puterea unei națiuni dominante, dar leneșă, neactivă și care își petrece timpul în speculațiuni este sortită peirei. Tot ce există pe acest pământ — și am putea înșira aici o mulțime de lucruri mari: industria, căile ferate, automobilul, aeroplanul, electricitatea, telefonul, telegraful, și tot ce se mișcă pe pământ sunt produsul activității, muncii, inteli-

Mașinile moderne au scurtat orele de muncă ale omului în cât fetița unui gospodar poate să are și să samene mai mult pământ într'o singură zi decât 20 de pluguri cu cai sau boi.

D-l Vagabond, al cărui timp este cu totul al său și nu-și cheltuie timpul liber pentru cultură mentală sau morală.

Mașina de săpat șanțuri care face mai mult și mai bun lucru într'oz zi decât fac 100 de oameni.

genței și întrebuințării timpului de care oamenii dispun.

Beduinul care stă ascuns după stâncă așteptând să vină pradă, nu produce nimic. Puterea aburului, electricității, benzinei și mașinării sunt sclavii veacului nostru și îndeplinesc cea mai mare parte a muncii moderne.

deplinesc cea mai mare parte a muncii moderne.

Cu ivirea mașinării oamenii înfățișează tipuri din ce în ce mai debile, mai slăbănoage și fără viață. Priviți la oamenii moderni palizi și încrețiți la frunte la vârsta de 30 de ani, față de omul robust de acum 100 de ani care muncea cu mâinile sale.

Până acum câțiva ani oamenii lucrau dela 12—14 ore pe zi afară de Duminecă, și femea câte 16, incluziv Dumineca. În cea mai mare parte a pământului agricultorii lucrează încă din noapte în noapte. În ce privește însă industria oamenii au ajuns la ziua de 8 ore cu câte o

serbătoare aproape în fiecare săptămână, pe lângă Duminecă. Cu ivirea mașinării agricole și de tot felul omul va lucra de ce în ce tot mai puțin.

Mulți sunt astăzi atât de bine plătiți în cât adesea simt că nici nu mai au nevoie să lucreze toate zilele din săptămână. Au ajuns în fine la ceea ce lumea de mult dorea: a ajuns nu numai la timp liber, dar la energie și bani.

Mașinile fac astăzi aproape totul pentru om, și încă mai mult pentru femeie. Incetul cu incetul femeia începe să se emancipeze; ea nu mai are nevoie să toarcă, să țeară, să brodeze, să coase și atâtea alte lucruri care o ocupau aproape ziua și noaptea. Toate acestea sunt făcute de către mașini, mult mai frumos, mai bine și mai repede. Spălatul rufelor îl face mașina, curățitul în casă îl fac aparatele electrice, în locul cuptorului și vetrei pe care gătea mâncarea are astăzi mașinile moderne cu gaz și restaurantele care pregătesc mâncările mai ieftin de cât acasă. Mașina de cusut îi coase tot ce are de cusut

în câteva ore, care înainte de timp cerea zile și săptămâni. Familia modernă, dacă o putem numi familie, nu este nici pe jumătate din familia de odinioară. În locul a 5, 6, 7, 8, 9, 10 copii găsești astăzi câte unul sau nici unul. În locul lampei cu gaz, care trebuia curățată și spălată în fiecare zi, femeia modernă are lumina electrică atâtă timp cât bărbatul câștigă și plătește nota. Prăjiturile rareori se mai pregătesc acasă; este o muncă prea grozavă și oboșitoare pentru femeia modernă să facă prăjituri, dulcețuri, compoturi și tot ce pofteste stomacul

când acestea să pot pregăti la fabrici, la prăvălii și alte locuri.

Femeia modernă mai are privilegiul fotoliului și sezlonului confortabil în care se obișnuiește să se așeze până ce o apucă lenea și adormirea, din care rezultă firea indispusă și multe alte rele.

Rezultatul? Niște femei grase, a căror grăsime este nefirească și un fel de lenevie adunată într'un corp care ar fi zvelt și prezentabil dacă ar fi uzat și ținut sub o disciplină a unei activități regulate. Acum, mai modern, madam „grasa“ a descoperit țigărele ca ultima soluție pentru stavilirea îngrășării. Ce păcat că aceasta nu-și află ocupațiile nimerite ca să-și facă singură parchetul, în loc să-l facă servitoarea care e ca degetul cel mic de subțire; să meargă la piață și să-și aducă singură cele trebuincioase, să urce de douăzeci de ori scările pe zi și alte activități cari sunt cerința imperativă a corpului omenesc pentru a fi sănătos și fericit.

Bogătașul American, Henry Ford, prezice o zi de patru ore și în uzi-

(Citiți urmarea în pagina 6.)

In cursul perioadei de reformă și progres care a precedat faza violentă a revoluției franceze, adunarea națională s'a ocupat de abolirea vechilor metode barbare de tortură și execuție, și stabilirea unei metode uniforme de execuție a celor osândiți la moarte. Nu se mai socotea ca dreptate ca nobilul să fie executat cu sabia în timp ce țărănul să fie torturat pe roată.

Dr. Iosif Ignace Guillotin, un membru al adunării naționale, a propus ca execuția celor osândiți nu poate fi umană decât prin o mașină, prin o mașină anume. Dr. Guillotin era medic, om de știință și reformator. El a expus adunării modelul unei mașini cu un cuțit pieziș, care se cobora asupra grumazului celor osândiți. După cât se arată, nu el ar fi fost inventatorul mașinei, deși „custura” poartă și astăzi numele său. După o argumentație pasionată și îndelungată întârziere propunerea sa a fost primită.

Mașini asemenea ghilotinei se mai întrebunțau și în alte țări. Una dintre acestea era cunoscută sub numele de „Domnișoara”, care funcționa de mai multe veacuri în Scoția, care servise să rezeze capul Contelui Morton, Regentul Scoției, care fu executat la Edinburg, la anul 1581. Aceeași mașină l'a decapitat pe Marchizul de Argyll la anul 1661 și pe fiul său la 1685.

Insuși Sanson a suportat cu multă căldură proiectul ghilotinei, arătând că sabia provoacă de multe ori scene sguuitoare, datorită fie insuficienței săbiei sau agoniei celui osândit.

În cursul discuției în adunarea națională ghilotina a fost supusă în mod secret regelui Ludovic al XVI-lea spre aprobare. În modelul arătat cuțitul era orizontal. În cursul discuției s'a demonstrat că cuțitul trebuie să fie pieziș sau în formă de cerc ca să se potrivească grumazului celui osândit.

Regele, care avea un talent bine cunoscut în cele mecanice, a susținut că cuțitul pieziș este cel mai bun, și cel orizontal n'ar putea să taie atât de ușor, iar cel semi-cerc nu s'ar potrivea fiecărui grumaz.

Modelul care a fost examinat și în fine aprobat avea un cuțit pieziș. La demonstrație a luat parte și regele, iar Sanson privind la grumazul său a arătat că cuțitul nu i-s'ar potrivea. Atunci regele a luat un creon și a făcut desenul științific al cuțitului pieziș, care avea să-i rezeze mai târziu însuși capul său.

Dr. Guillotin n'a fost ghilotinat cum se crede și se susține adesea. El a murit de moarte firească.

Dr. Guillotin n'a fost ghilotinat cum se crede și se susține adesea. El a murit de moarte firească.

Charles Henri Sanson a lăsat un jurnal care zugrăvește înfiorătoarea sa activitate în cursul revoluției. Jurnalul său conține unele amănunte despre execuția și ultimile momente

ale regelui Ludovic al XVI-lea, păstrate numai în acest jurnal. Călăul a observat calmul neobișnuit și aparența sănătoasă a regelui. Regele a fost calm și nu s'a infuriat de cât atunci când călăul l'a informat că trebuie să-i lege mâinile, când regele a exclamat: „Ce, îndrăznești să te atingi de mine? Aici mi-e vestmântul, dar nu te atingi de mine.”

Tactic călăul a rugat pe preot să-l convingă pe rege să consimtă la aceasta ultimă jertfă de demnitate.

Amănuntele interesante au fost păstrate de familia Sansonilor cu privire la execuția Reginei Maria Antoinette. Charles Henri spune că s'a oferit să o asiste pe eșafod, dar regina i-a mulțumit, spunând că e destul de tare să se urce singură. În timpul când o legau cătră ghilotină, regina, într-o voce auzibilă, a strigat: „Rămas bun, rămas bun, copii mei. Mă duc să-l însoțesc pe tatăl vostru.”

Sanson primise ordin să arate poporului capul decapitat al reginei. Corpul i-a fost ars în var.

Sanson istorisește cum vestita madam Dubarry a încercat să-i reziste și să-l lovească înainte de a fi ghilotinată, și alte mii de asemenea amănunte interesante. Unul dintre revoluționari a voit să ucidă victimele cu ajutorul tunului pentru a face economie de muncă, dar Robespierre n'a admis.

Sanson mai spune cum Danton l'a rugat:

„Nu uita să-mi arăți capul la popor, fiind că rare ori au avut ocazie să vadă unul ca al meu.”

Jurnalul arată că puterea lui Sanson cădea zi de zi sub presiunea scenelor îngrozitoare prin care avea să treacă. O notiță din jurnalul său spune:

„Prairieal 29—o zi de muncă înfiorătoare. Ghilotina a decapitat 54 de victime. Puterea mi era aproape sfârșită și mai că nu am leșinat.”

Mai departe arată revolta poporului împotriva măcelăriei fără nici o milă față de popor. Când o copilă mică numită Nicolle Bouchard a fost ridicată pe eșafod, mulțimea a strigat: „Milă copiilor”, dar biata copilă totuși a fost decapitată. Poporul a început să murmure împotriva mirosului ce se ridica dela cadavrele neîngropate.

Arestarea lui Robespierre a marcat prăbușirea teroarei. La timpul a restării falca îi era ruptă prin o împușcătură de pistol. În ziua următoare când Robespierre a fost executat Sanson a dat ordin asistentului său să ia jos bandajul cu care era pansat. Falca teroristului s'a lăsat atunci în jos și a scos un strigăt îngrozitor și neomenesc. În momentul următor Robespierre a fost desbrăcat și grumazul a fost așezat sub cuțit.

Capul său a fost expus publicului tot așa cum a fost expus capul lui Danton și al regelui.

Mișcarea

Romanii cei vechi, străbunii noștri aveau o vorbă foarte înțeleaptă:

„Grăbește-te încet”.

Dacă vei grăbi prea tare nici nu vei simți că trăiești. Una după alta trec zilele, se fac ani, copilul devine bărbat, îmbătrânește și moare, și dacă ai grăbit mereu nici nu știi când a venit sfârșitul. Adesea ne cugetăm că vremea curge prea încet. Dar ea trece destul de iute, totdeauna la fel de repede, numai nouă ne pare uneori că nu aleargă cât trebuie, alteori că prea se grăbește.

O zi este atât cât îi trebuie unui punct al pământului care se rotește cum se rotește roata carului, să ajungă la locul de unde a pornit întâi din fața soarelui.

Dacă împărțim ziua în 24 de părți, fiecare parte e un ceas.

Ceasul se împarte în 60 de minute și minuta în 60 de secunde. Secunda ce-i? O nimica de timp: clipești odată din ochi. 3600 de clipe și a trecut un ceas de vreme. Într-o zi și-o noapte sunt 86.400 clipe sau secunde.

Viața întreagă poate fi astfel socotită în clipe. Vedeti cât e de scurtă!

Dar clipele bine folosite fac pe om să trăiască de două ori mai mult, pentru că în viață totul e relativ.

Ceeace pentru unul înseamnă repede sau lung, poate fi socotit ca foarte încet sau foarte scurt pentru altul.

Iată bunăoară:

Ce cale lungă e pentru melc un metru! Ii trebuie 10 minute ca să calce atâta drum.

Racul se mișcă mai repede, dar pentru noi tot încet: lui îi trebuie cam un minut și jumătate spre a merge un metru pe drum drept...

Omul calcă un metru într-o secundă, iar când aleargă ajunge să facă și 3, ba chiar și 7 metri într-o secundă, calul la trap, face trei metri jumătate într-o secundă, la galop patru și jumătate. Barca alunecă pe apă cu 6 metri pe secundă. La fel bicicleta pe uscat.

Trenul fuge cu 16 până la 28 metri pe secundă. Porumbelul zboară cu 21 metri pe secundă. La fel balonul cu cârmă.

Vântul când e slab bate cu 3 metri pe secundă, când e furtună face 17 metri. Vulturul se repede în slavă cu 31 metri într-o secundă. La fel de iute fuge un tren din America, care merge dela Camden la Atlantic-City.

Aeroplanul zboară cu 50—90 metri pe secundă. Rândunica zboară ca cel mai iute aeroplan.

Automobilul fuge cu uetli deosebite între 20 și 65 metri pe secundă. Sunetul merge mai încet decât o ghiulea de tren. Sunetul face 330 metri într-o secundă, ghiuleaua de tren 440 metri în același timp, iar glonțul de pușcă 645 metri.

Pământul aleargă în jurul soarelui cu o iuteală de 29 kilometri pe secundă.

Foarte iute merge electricitatea din sârma de telegraf: într-o secundă ea face 11.800 kilometri. Dar și mai repede decât electricitatea, aleargă lumina: într-o secundă lumina parcurge 300.000 kilometri.

Pentru lumină pământul întreg e o distanță foarte scurtă. Aceeași distanță e foarte mare pentru om.

Și cât ar fi ea pentru un melc? Dar oare decât lumina este ceva să zboare mai iute? Desigur că da mai este gândul omului care aleargă până la stelele îndepărtate și deacolo în fundul mărilor mai repede decât ai clipi din ochi.

Pentru ceice au gânduri de emigrare

Sunt mulți oameni în țara noastră, pe cari îi bate gândul emigrării în țări străine, nemulțumiți fiind cu situația de aici. Aceștia le spunem următoarea întâmplare pentru că e mai bine să învețe din întâmplările altora decât din întâmplările lor proprii.

Înainte cu vre-o doi ani au emigrat din Basarabia, momiți de către diferiți agenți de emigrare, peste o sută de familii de români și ruși, în Brazilia.

Și-au vândut moșioarele și vitele și s'au dus în lumea largă, în lungă pribegie, ca să agonisească bani.

Dar socoteala de acasă nu se prea potrivește cu cea din țarg.

Acești emigranți ajunși în Brazilia au muncit timp de un an și jumătate ca robii prin păduri seculare, exploatați în modul cel mai tâlhăresc de un negustor de lemne.

Au răbdat foame, i-au umplut bolile și 52 de familii au fost nimicite complet de mizerie. Cadavrele copiilor și ale femeilor au rămas neîngropate prin

șanțuri și pe la marginile drumurilor la dispoziția animalelor sălbatice și a pasărilor de pradă. Astfel după doi ani de robotă bieții emigranți au câștigat atâția bani ca să-și poată scoate билет pe vapor și să se reîntoarcă în patria lor, de care se lepădaseră odată.

Sămbătă am văzut pe acești nenorociți în gara Teiuș. Au venit pela Curtici, Arad, și se duc spre Basarabia. Din 100 de familii câte au plecat, s'au reîntors 48, restul au murit prin țări străine, de neagră mizerie.

Ce se va mai alege din acești oameni ai nimănui, Dumnezeu sfântul o știe. Ei n'au acum nici căminuri în cari să se așeze.

Când s'a pus trenul în mișcare unul mi-a strigat: „Fie pâinea cât de rea, tot mai bine în țara mea”. Avea mare dreptate nenorocitul, păcat că n'a înțeles acest lucru dela început și este nevoit să o spună din tristă experiență.

Iată deci că nici în țările străine nu sunt plăcintele pe garduri, precum o cred unii.

De-ar fi leul ca dolarul...

Cine nu cunoaște cântecul acesta cântat cu atâta patos într'un timp de bieții noștri fun ținari și prins de coardele măestrelor lautarilor:

„De-ar fi leul cât dolarul

Ar fi domn funcționarul... Și de fapt așa era. În țara noastră nu se prea găseau dolari și când se vindeau, trebuia să-i plătești foarte pipărat.

Cu toate acestea multă lume, și în special țărănimca, avea dolari din abundență, pe cari îi ține însă ascunși și legați cu 99 de ațe, în fundul lădoaelor.

Și aveau, dreptate bieții oameni. Ce știau ei cum se vor mai schimbă treburile politice, de cari depindea în majoritatea cazurilor și balansa valutei noastre.

Pe atunci un dolar se căpăta cu 225 și 235 de lei.

Dar s'au schimbat guvernele și odată cu ele și situația financiară a țării noastre a luat un avânt îmbucurător.

Leul sa urcat și a scăzut în schimb dolarul și banii altor țări. Țăranii văzând cum se prezintă lucrurile și înspăimântați de vertiginositatea cu care creștea leul au scos dolarii la iveală și încep să-i vândă pe prețuri derizorii numai și numai să se scape de ei, și să nu păgubească mai mult.

Cum e firesc în atari cazuri, au început să apară și speculanții în toate colțurile țării și aceștia răspundesc în sânul populației fel de fel de svonuri alarmante în legătură cu scăderea prețului la dolari.

Țăranii înspăimântați și nepri-

cepători în chestiuni de valută aruncă mii de dolari pe piață.

Cunoaștem câteva cazuri, când dolarii s'au vândut cu 140 lei.

Și nu e vorba aici de câteva mii, ci de milioane de dolari.

Cu toții știm că în Statele-Unite se găsesc nenumărați români ardeleni, cari trimit acasă la părinți, la copii, la rudeni ori la prieteni sume mai mici ori mai mari de dolari pentru a-i ajuta, în fiecare lună.

Banii aceștia, cari constituie o avere națională, sunt scoși acum din pungile unsuroase ale țărănilor și vânduți pe prețuri neînsemnate speculanților ordinari, cari de sigur îi vor trece în mod fraudulos peste granițe.

Țărănul român este deci în preajma unor pierderi enorme și alături de el pierde însăși țara.

De aceea autoritățile respective vor trebui să ia măsuri urgente pentru împiedicarea unei speculațiuni atât de murdare, iar băncile românești în frunte cu Banca Națională să-și țină de sfântă datorința a salva țărani de o ruină sigură, cumpărându-le dolarii pe prețul pieții.

Aflăm că o singură comună românească din județul Satumare, a vândut 12.000 de dolari.

Iată cum odată cu urcarea leului, începe să dispară și cântecul:

„De-ar fi leul cât dolarul”...

Cine știe, poate să ajungem și noi cei fără prea mare nădejde din ziua de astăzi, la vremuri mai bune, la belșug mai mult, la ieftinătate mai mare...

Minunile tehnice

Atâtea lucruri minunate inventează oamenii de știință zi de zi, încât mintea noastră abea este capabilă să le cuprindă pe toate.

E suficient să răsfoești marile reviste științifice străine ca să-ți poți face o idee despre ceeace e capabil omul să descopere.

Azi, mâine va dispăre, după părerea savanților însăși imposibilitatea și totul se va putea cunoaște, totul se va putea ști.

Omul a învins apa, aerul, în parte chiar bătrânețea și alte multe lucruri imposibile după cum se credea de către strămoșii noștri.

Din zi în zi omul trebuie să muncească tot mai puțin, căci forța lui este înlocuită prin cele mai ciudate mașinării

Revista tehnică germană „Forschungen und Fortschritte” surprinde mai nou lumea cu o nouă victorie a înțelepciunii omenești, prezintă cea mai nouă și minunată genialitate, „mașina interpret” sau de „tradus”.

Doi germani cu numele Rostoch și Klausan au inventat o mașină asemănătoare celei de scris, cu ajutorul căreia texte întregi germane se pot traduce pe franțuzește și invers.

Minunata invenție până în prezent înlocuiește numai dicționarul, căci se recere perfecționarea ei prin a se obține și posibilitatea de a primi propozițiuni cu topica, declinările și celelalte reguli gramaticale.

Dacă se apasă butonul cu cuvântul german se obține în scris același cuvânt în franțuzește.

Această mașină „interpret” sau „dicționar” până în prezent a fost brevetată în toate țările mari din lume.

După cum revista amintită zice: „în scurt timp vom putea să corespondăm în limbi străine fără a ști o iotă măcar din acele limbi” — așa se poate și întâmpla, căci minunile științei sunt mari, neînțelese de mari.

Primejdia odihnei prea multă

(Urmare de pe pag. 5-a)

nile sale a redus săptămâna de lucru la 5 zile. Se spune că recreerea și concediile nu sunt decât schimbarea lucrului obișnuit. Omul care nu muncește, devotându-și timpul să caute fel și fel de plăceri, nu se bucură nici de concediu și nici de recreere. Omul ideal este omul activ care își găsește plăcerea în lucrul care-l preocupă mai mult de cât orice plăceri.

Oamenii sunt totdeauna atât de leneși cât lor le place să fie, și leneșul moare mult mai de vreme ca omul activ. Omul care nu muncește n'are nici o voință în viață. Este un fel de plută pe care valurile îl mână în dreapta și în stânga pa-

nă se izbește de vre-o stâncă și se prăbușește.

Adesea am auzit spunându-se că cel care nu cunoaște amarul nu cunoaște nici dulcele. Cu aceeași dreptate se poate spune că omul care nu cunoaște ce este munca, nu cunoaște nici ce este odihna; și omul care nu află plăcere în munca care îl interesează nu-și poate găsi plăcere sau odihnă în timpul orelor libere de care dispune.

Citiți și abonați

REALITATEA

ziar săptămânal ilustrat

Cluj.

Buletin Săptămânal

Cât de subredă e așezarea păcei în Europa, s'a văzut în săptămâna trecută, când n'a lipsit mult ca, — fără a se ținea socoteală de „Liga Națiunilor“ de tratatele nu demult încheiate — era să se aprindă din nou focul în lumea întreagă.

Nu mai teama de marile puteri de Anglia și de Franța, a temperat avântul războinic al unora. Primejdia cea mare a trecut azi, lucrurile se vor liniști, deși conflictul nu s'a aplatat încă.

Dar să vedem ce-a răscolit din nou patimile națiunilor.

În anul trecut Italia a încheiat cu Albania — „cuiul lui Pepelea“, al marilor puteri în Balcani — un tratat de alianță.

Albania e însă un spin în ochii Jugoslaviei, care a văzut în acest tratat de alianță, dorința d-lui Mussolini de-a avea control asupra ambelor țărmuri ale Mării Adriatice, canalul Otrante găsindu-se între Italia și Albania, și fiind singura cale de ieșire în Marea Mediterană.

Situația internă a Albaniei nu e consolidată, sunt în această țară vecinice schimbări și prefaceri. De unde până unde, Italia află că guvernul dela Belgrad ar face pregătiri militare, că a concentrat trupe la hotarul Albaniei și e gata să năvălească în această țară, spre a se amesteca în afacerile ei. În consecință d. Mussolini a trimis o notă de protestare la Londra și la Paris, iar zările italiene au început să atace cu vehemență Jugoslavia.

Situația devenise foarte încordată. Se știe că între Italia și sora sa Franța, relațiile nu sunt tocmai de dragoste. Cea dintâi reprezintă autocrația, cealaltă „libertatea omului“...

Anglia a înfierat însă acțiunea Jugoslaviei. Franța, sincer pacifică, — bună prietenă și sfătuitoare a Jugoslaviei — a cerut acesteia o politică împăciuitoare și guvernul dela Belgrad a trimis două note prin care se declară gata să supui neînțelegerea „Ligei Națiunilor“ și să accepte un control al forțelor sale militare.

Italia n'a mai putut riposta nimic și astfel conflictul se va aplată, deși n'a lipsit mult ca săbiile să fie scoase din teacă.

Rivalitatea, mai degrabă spus, întrecerea între Franța și Italia se manifestă pe toate tărâmurile. Trebuie să recunoaștem că țara noastră — sora cea mai mică a celor două țări latine — n'are decât de profitat de pe urma acestei întreceri. Bunăoară acum:

Guvernul nostru, a încheiat un tratat de alianță cu Italia. D-l Mussolini, în schimbul unor avantagii, — cu oarecare întârziere de altminteri — a ratificat tratatul prin care ni-se atribuie Basarabia. Trebuie să observăm că Franța ne-a acordat această ratificare dela început și fără niciun fel de precupeție. Ratificarea Italiei — pentru că însemna întărirea unui tratat care altminteri nu avea deplină importanță, a stârnit în țară mai multă bucurie, decât cea acordată dela început de Franța și Anglia și manifestațiile de simpatie către Italia au fost dintre cele mai calde, căci neamurile, ca și individul singuratic se bucură când favoarea le este acordată de cel care nu se avântă de dărnicie și nu ține seama pe cât s'ar cuveni de bunătatea celui care toată ziua le poartă de grijă.

Dar Franța, dacă s'a bucurat cu noi că însăfârșit Italia și-a făcut datoria, a vrut s'atragă în mod foarte blând atenția că nu trebuie s'o uităm pe dânsa, care totdeauna ne-a stat într'ajutor. Și așa, ca o mărturie a simpatiei și interesului ce ni-l poartă a trimis la Constanța o escadră militară, alcătuită dintr'un crucișător, 2 torpiloare și 2 submarine. La Bu-

curești și în restul țării, pe unde ofițerii vaselor au fost, s'a sărbătorit în persoana lor, Franța pe care o reprezentau, Franța ale căror legături cu noi nu trebuie să slăbească niciodată.

In China—războiul continuă. Succesele naționaliștilor sunt sărbătorite în Rusia sovietică, dovădindu-se tot mai mult legăturile care există între această din urmă țară și poporul galben răscolat. După o comunicare a unui reporter englez, la universitatea din Leningrad s'a deschis un curs special pentru tinerii chinezi și sunt câteva mii de studenți. Cărțile—conținând doctrina comunistă—sunt tipărite în limba chineză și răspândite în „Imperiul Ceres“—de odinioară.—De aceea cu drept cuvânt Japonia privește cu încordare la activitatea Rusiei sovietice, gata să intervină în orice moment.

Și la noi în țară s'a declarat războiu: între averescani și partidul liberal.

De unde până acum câtă-va vreme cea mai bună armonie domnia între guvern și d. Ionel Brătianu, de vre-o două săptămâni liberalii au pornit ofensiva. Ei au publicat în „Viitorul“ niște documente pe care nu le-au putut căpăta decât dela funcționarii superiori ai ministerului de războiu, documente din care rețea că o afacere dăunătoare țării ar fi pe cale să fie săvârșită.

Rupându-se astfel tratatul de amicitie, d. General Averescu, în conflictul dintre ministrul de finanțe și subsecretarul de stat la acelaș departament, a dat câștig de cauză acestuia din urmă și astfel d. Lapedatu s'a văzut obligat să demisioneze.

Dar d. Lapedatu, era considerat ca „omul liberalilor“. D-sa n'a primit să se înscrie cu ceilalți ardeleni cu cari alcătuia „adevăratul partid național“, din ministrii Goldiș, Lupăș și deputații din grupul lor, în partidul poporului. D-sa a rămas „independent“. D. General Averescu, primindu-i demisia, a deschis focul împotriva liberalilor. Aceștia au început imediat a riposta și astfel războiul s'a pornit.

În locul d-lui Lapedatu, d. General Averescu va ține interimatul finanțelor. Conducerea efectivă a departamentului o va avea astfel d. Manoilescu, un adversar dar această luptă apropiată—chiar convins al liberalilor.

fără vrere pe averescani de partidul național-țărănesc: și unii și alții au doar un rival comun: pe liberali.

De partea cui va fi victoria? Deocamdată nu se poate ști. Dibaci cum sunt liberalii, e foarte posibil să treacă și peste lovitura ce li-sa dat, prin provocarea și primirea dimisiei d-lui Lapedatu, numai spre a împiedica o eventuală unire între cele două partide și a-și asigura politica de continuitate, motiv care l-a îndemnat să stăruie pentru aducerea d-lui General Averescu la Guvern.

Liberalii sunt însă adversari de temut. În fața noii atitudini a guvernului ei își strâng rândurile mai întâi.

Pentru aceasta au luat o cale ocolită dar foarte sigură, manifestațiunile culturale. După o serie de conferințe, ținute în public de frunțașii partidului, liberalii s'au adunat la un banchet în sala Eforiei din București. Un banchet la care au participat trei mii de conducători ai vieții culturale: profesori, ziariști, scriitori, preoți, artiști. Numai profesori universitari au fost mai bine de-o sută și cincizeci.

La acest banchet s'a hotărât ca

SEMNE DE PRIMĂVARĂ

Deschide, deschide fereastra Primăvara să-ți vorbească

Primăvara-i mama noastră Mână neaua de pe coastă

La câmp.

ESTI TU POTCOAVĂ SAU ARC DE CEAS?

Un investigator al departamentului de cercetări științifice din Washington a făcut următoarele constatări:

Dacă un fier în valoare de 1000 lei este prelucrat în pctoaave de cal, produsul sau pctoaavele valorează 2000 lei. Dacă aceeaș cantitate de fier se prelucrează în cujite, valoarea lor se urcă la 40,000 lei.

Dacă acelaș fier îl prelucrați în „ace“ de cusut, valoarea fierului se urcă la 1.400,000 lei. Acelaș fier poate fi ridicat la o valoare de 40,000,000 lei, dacă se preface în „arcuri de ceas.“ Dar dacă această cantitate de 1000 lei fier se folosește să se facă dintr'însa „arcuri fine“ de ceasornic, valoarea celor 1000 lei să ridice la 400 milioane lei!

Tot astfel să întâmplă oamenilor. Toți au, la început, aceeaș valoare de 1000 lei. Atârână de fiecare dacă rămâne potcoavă sau se desvoltă să ajungă în clasa arcului de 400 milioane—pe terenul moral, intelectual, material, ș. a.

Esti tu o potcoavă de cal sau un arc fin de ceasornic?

partidul liberal să purceadă la îndeplinirea unei opere importante: răspândirea culturii în popor prin școală și în afară de școală. Fără îndoială că acest program va atrage de partea partidului liberal un grup important de intelectuali, cari iubind neamul, înțeleg să-și facă datoria răspândind lumină în jurul lor.

Asemnea manifestațiuni mai au darul de-a arăta slăbiciunea partidului la guvern, membrii acestui guvern nefiind destul de uniți între ei.

Această slăbiciune s'a accentuat încă prin demisia d-lui Ion Lapedatu, care oricum, era un specialist priceput și un om integru.

Tot din pricina slăbiciunii guvernului, legi urgente n'au putut fi votate. Astfel legea chiriilor—cu toate că parlamentul ține două ședințe pe zi, n'a venit încă în dezbateri și e probabil că se va vota în mod provizoriu o lege scurtă de prelungirea tuturor contractelor încă pe un an, plătinându-se — după venit — de 14, 15, 17 și 20 de ori chiria din 1916 sau 1914 (în ținuturile alpine).

Deasemenea se vor lăsa și votarea altor legi pentru la toamnă.

Dar până la toamnă câte nu se pot întâmpla?

Aș vrea să știu...

După pilda gazetelor din apus înființăm o rubrică nouă în foaia noastră, la dispoziția cititorilor. Aci vom da răspuns întrebărilor de ordin general, ce ni-se vor pune, și vom lămuri orice nedumerire științifică sau practică. Răspunsurile se vor da pe rând, în limita spațiului de care dispunem.

De ce trăiau oamenii mai mult în vremurile vechi, decât trăiesc azi?

INTR'ADEVĂR se spune adesea că odinioară oamenii aveau viață mai lungă decât azi.

Lucrul nu e tocmai astfel. Omenirea în trecut nu se bucura de o longevitate mult mai mare decât azi.

E adevărat că biblia vorbește de vârste respectabile de 3-4, ba chiar opt uste de ani. În vremurile biblice însă anii aveau o durată de timp mult mai scurtă decât are anul nostru astronomic. Anii se numărau după alternanța între vremea ploioasă și cea seacătoată, în țările calde: un an era deci cam de patru ori mai scurt decât anul de azi.

În timpurile mai apropiate de noi oamenii se bucurau de-o sănătate mai rezistentă decât a noastră, dar proporția mortalității era mult mai mare. Aceasta înseamnă că numai cei cari aveau vitalitatea destul de puternică spre a învinge numeroasele boale de care nu se știau apăra în frigurile (malaria), intoxicațiile, febra tifoidă, dezinteria, etc., trăiau, ceilalți muriau. O molimă de holera sau de ciumă omora mii și zeci de mii de oameni.

E natural ca acei cari erau destul de puternici spre a nu se da bătuți de boală trăiau vreme mai îndelungată.

Astăzi știința medicinei poate ținea în viață și pe oamenii mai debili. Există și în timpurile noastre mulți oameni cari ajung vârste respectabile: 80—90 de ani. Proporția însă, față de cei mulți, cari altădată s'ar fi prăpădit, de copii, (spartanii ucideau chiar noii născuți infirmi sau prea plăpânzi) e tot mai mică: astăzi își trăiește zilele tot omul și cel slab și cel voinic.

Pe temeiul celor psuse rezultă că în general viața oamenilor din trecut nu era mai lungă decât a noastră. Există însă o mică diferență în dauna oamenilor de azi și aceasta se datorește nervozității tot mai mari a contemporanilor.

Cum se măsoară înălțimea la care se urcă un aeroplan?

FIZICA ne-a învățat să măsurăm ușor și repede diferitele altitudini: înălțimea unui munte bunăoară, mult mai înainte de-a se fi inventat aeroplanul.

Pământul e inconjurat cu un strat de aer. Aerul e greu și apasă asupra tuturor corpurilor de pe pământ.

Desigur că pe un loc așa vom avea deasupra capului un strat de aer mai gros decât pe vârful unui munte. La suprafața mărilor, — loc de unde să începe măsurarea înălțimilor — stratul de aer e cam de 100 de km. Apăsarea lui aci este atât de mare încât poate ridica într'un tub din care s'a scos aerul (tub barometric) o coloană de mercur înaltă de 760 mm. sau o coloană de apă înaltă de aproape 10 m. Apăsarea aceasta e de peste un kg. pe centimetru pătrat. Pe vârful muntelui unde stratul de aer nu e atât de gros, apăsarea aceasta va fi mai mică. Se înțelege că știind cum variază apăsarea cu înălțimea vom putea cunoașterea pe una să calculăm pe cealaltă.

Densitatea mercurului e de 10466 ori mai mare decât a aerului. Aceasta înseamnă că un mm. de mercur în tubul barometric (din care s'a scos aerul) face echilibru unei coloane de aer înaltă de 10 m. 466.

Dacă aerul nu s'ar rări la înăl-

țimi mai mari, dacă ar rămânea adică deopotrivă de dens am putea foarte ușor cu un barometru, citind numărul de milimetri ai coloanei de mercur — și știind că la nivelul mării acest număr e de 760 mm — să calculăm la ce altitudine ne aflăm. Dacă barometrul n'ar mai arăta bunăoară decât 730 mm. (cât arată la Cluj când cerul e senin) am ști că suntem la o înălțime de 30×10.466 metri adică la vre-o 310 metri.

Suindu-ne cu avionul pentru fiecare scădere a barometrului cu 10 mm am ști că ne-am urcat cu peste 100 metri.

Piloții în avion țin seama însă de faptul că densitatea aerului scade cu cât ne suim mai sus, și în consecință aplică o formulă destul de complicată cu ajutorul căreia din observația barometrului calculează înălțimea locului unde s'au urcat.

Formula aceasta a fost imaginată de Laplace și-i poartă numele. Ea se exprimă astfel:

$Z = 18405 \text{ m} (1 + 0,002552 \cos 2 l, 1 + 2 t + t^2 \text{ pe } 1000) \log H \text{ pe } H'$ unde Z e diferența de altitudine, H' și H e înălțimea coloanelor barometrice, l e latitudinea locului t' și t sunt temperaturile între cele două stațiuni (cea ridicată și cea joasă)...

S'au inventat niște barometre metalice așa numite altimetrice (barometrul altimetric Goulier) care indică deadreptul pe un cadran înălțimea la care avionul s'a suit. Înainte de plecare se așează acul barometrului la zero. Pe măsură ce aeroplanul sau balonul se ridică, acul se deplasează și arată pe cadran care-i înălțimea la care se găsește.

Este „bicserdismul“ un mijloc de-a ne lecu de boale?

Bicserdi e un ignorant — desigur nu în toate facultățile mintale — care trăiește în Ardeal, la Făgăraș, și care posedă o șiretenie foarte apropiată de aceea a exorcizilor.

Incult, a citit câteva cărți mult prea grele pentru puterea sa de înțelegere: „Biblia“, „Cartea lui Zoroastru“ un tratat de igienă, o anatomie și amestecând ideile și frazele a enunțat o „teorie“, care numai în țara noastră unde se îngăduie tipărirea a tot soiul de aberațiuni — dacă nu e vorba de politică sau de critica situației sociale — a putut fi răspândită în popor.

Din „teoriile“ sale — foarte încalcite de altminteri — rezultă că „dânsul „Bicserdi“ e al doilea Messia, (se numește singur pe sine apostolul dela Făgăraș) că omul va putea trăi fără hrană cândva și că deocamdată, ca să se păstreze sănătos să nu mănânce nimic fierț și hrana principală să fie merele. — Bătura apă de râu, nefiltrată. Dacă omul e bolnav să se tămăduiască făcând băi reci, chiar în mijlocul iernii“.

De aceea sfătuim pe cititori să nu se lase ademiniți de niște vorbe mincinoase și să se feriască de a urma niște precepte criminale, date de un nebun și exorcoc. Pentrucă trebuie să se știe că Bicserdi s'a îmbogățit din prostia celor cari îl cred. El vinde cărțile sale prin sate, cere bani dela oamenii pe cari îi înșeală cu povești, sfătuind lumea ce să mănânce.

Boalele le lecuiesc doar doctorii cari ani mulți au umblat la școli spre a afla care-i leacul pentru orice durere.

Babele și Bicserdi înșeală pe oameni și le scurtează zilele.

OAMENI ÎNSEMNAȚI

CĂILE ȘI OAMENII LUMEI

MAXIM GORKI INVITAT LA MOSCOVA

Guvernul soviet a invitat pe marele scriitor rus, Maxim Gorki, de mai multă vreme exilat în Italia, să vie la Moscova și să participe la sărbătorile aniversării a 10-a dela înființarea republicii soviete. Un tren special va veni până la granița italiană care va aduce pe distinsul scriitor la Moscova. Guvernul soviet intenționează să-l încarce cu onoruri.

PREMIERUL ENGLEZ VIZITEAZĂ CATASTROFELE MINERE

Prim-Ministrul Englez Stanley Baldwin cu doamna Baldwin vizitează catastrofa minieră din Valea D'Ebbw. Cu această ocazie minerii au organizat o manifestație ostilă prim-ministrului, care, în conflictul dintre mineri și patroni din vara trecută, a ținut cu patronii. Cu toate astea Baldwin continuă să-și fumeze obișnuita pipă.

Umpleți rubrica de mai jos și o trimeteți nouă.

„REALITATEA“ ziar săptămânal ilustrat Cluj.

Domnilor: Vă rog să-mi trimeteți „REALITATEA“ la care mă abonez pe timp de _____ an _____ luni.

Numele _____ Orașul sau comuna _____

Strada (sau u. p.) _____ No. _____

PRIM-MINISTRUL FRANȚEI
POINCARÉ

D-na și D-l Poincaré în momentul când părăsesc nunta fiicei unui ministru francez din cabinetul lui Poincaré.

IN LOS ANGELOS

Să plătește să fii și Câine. Când stăpânul său merge la hotel, „fifi“ primește camera separată cu bae și tot atât de luxoasă ca și a stăpânului, și este servit dimineața în pat. Lăbuțele îi sunt frumos spălate, manicate, părul peptănat și pregătit pentru oraș.

Mai dăunăzi unul dintre acești câini a murit, cum trebuie să moară fiecare, și stăpâna a cheltuit 950 mii lei cu îngropăciunea sa.

Ce o să zică Bănilă care trebuie să latre toată noaptea pe afară, și să îndure frigul iernei, iar când moare este târat pe grămada de gunoi?

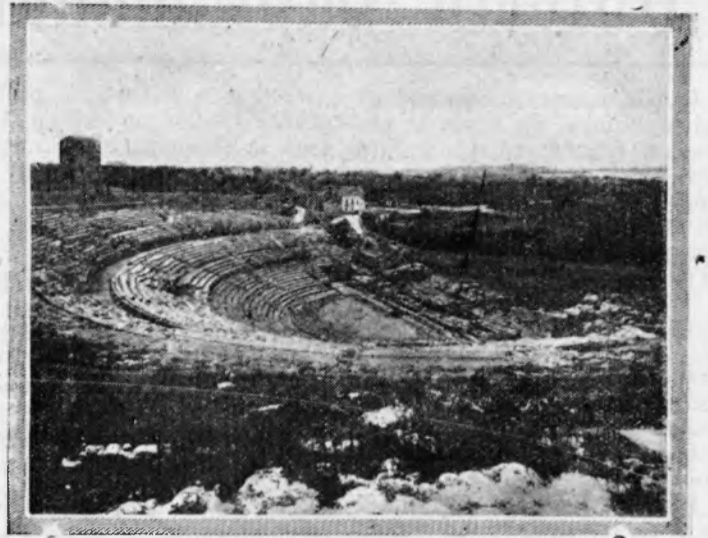

Un spion bolșevic prins în sectorul Shanghai și scos la câmp și executat.

Creșterea lămâielor

Ruinele lumii antice

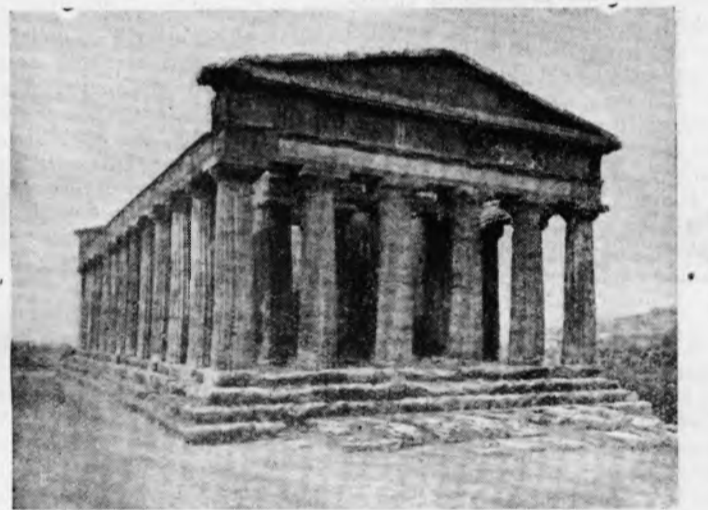

TEATRUL ANTICILOR GRECI DIN SIRACUSA

Siracusa era orașul cel mai vestit din apus al Greciei antice. Ruinele rămase vorbesc și azi de magnificența și splendoarea acestui oraș, după cum să poate vedea din ilustrația de mai sus a ruinelor Teatrului din Siracusa.

RUINELE RĂMASE ALE TEMPLULUI DIN SEGESTAL

RUINELE TEMPLULUI CONCORDIEI DIN GIRGENTI

Războiul din China

RUINELE ORAȘULUI HANKOW

Războiul din China cu Puterile să desfășoră în favoarea Cantonizilor (armatele naționaliste) care susțin că China trebuie să fie a chinezilor și nu a Puterilor. După ultimele știri din China, Shanghaiul—ultimul oraș al armatei Puterilor aliate—ar fi căzut în mânele cantonezilor. Să spune că dinapoia guvernului cantonez stau sovietele dela Moscova, furnizându-i bani și arme. Oricum chinezul adormit de veacuri s'a trezit și vrea să se facă stăpân la el acasă.